

LESSON 6

KHEMA

**The beautiful queen who became the first
chief disciple of the Buddha**

Just as the Buddha had appointed two chief disciples, Venerable Sariputta and Venerable Mogallana, for the Order of monks, He had appointed two chief female disciples for the Order of nuns. They were Venerable Khema and Venerable Uppalavanna.

Khema was one of the beautiful queens of King Bimbisara. The conversion of Khema was one of the rare cases where the Buddha used his psychic powers to make a change in the heart of another. The Buddha never used his powers to control another person's emotions, but merely to create understanding and make wisdom arise.

Khema was beautiful like a full moon reflected on a still lake at midnight. Her cheeks were smooth as lotus petals and her eyes sparkled like gems. As she had heard that the Buddha did not speak well of physical beauty, she had no wish to see him.

One cool, breezy morning, Khema decided to visit the monastery which King Bimbisara had built for the Buddha in the Bamboo Grove. Squirrels were scampering in the fruit trees which threw long shadows on the grass. The ponds were covered with water lilies and a light scent of jasmine was in the air.

သင်ခန်းစာ (၆)

ခေမာ

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပထမဦးဆုံး ဘိက္ခုနီအဂ္ဂသာဝကဖြစ်လာသော

ချောမောလှပသော မိဖုရား

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှင်သာရိပုတ္တာနှင့်ရှင်မောဂ္ဂလ္လာနတို့အား လက်ျာရံနှင့်လက်ဝဲရံ အဂ္ဂသာဝကကြီးများ အဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ်ပြုပြီး သံဃာတော်များအတွက် ဦးဆောင်ရာထူးများ ခန့်အပ်ပြီး အချိန်အတောအတွင်းတွင် အမျိုးသမီး ဘိက္ခုနီများဘက်မှာလဲ အဂ္ဂသာဝကနှစ်ပါးကို ချီးမြှောက်ခဲ့သည်။ ထိုနှစ်ဦးမှာ ခေမာထေရာနှင့်ဥပ္ပလဝဏ္ဏ ထေရာ နှစ်ပါးတို့ဖြစ်လေသည်။

ခေမာမိဖုရားသည် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး၏ မိဖုရားတွေထဲက လွန်စွာချောမော လှပသော မိဖုရား တစ်ပါး ဖြစ်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားလွန်စွာမှ အသုံးပြုခဲ့သော တန်ခိုးတော်နှင့်ခေမာမိဖုရားရဲ့ စိတ်နှလုံးကို အသိတရား တိုးပွားစေရန် အသုံးပြုကာ ချေချွတ်တော်မူလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘယ်သောအခါမှ သူ၏တန်ခိုးတော်ကို သတ္တဝါများရဲ့ ခံစားမှုကို လိုသလို ပြောင်းလဲစေရန် အသုံးမပြုခဲ့ပေ။ သို့သော် ခြွေချွတ်သင့်သောသူကို သူ့ပါရမီ အလျောက် အသိတရားနှင့်ဉာဏ်ပညာတိုးပွားစေရန် လိုအပ်လျှင် တန်ခိုးတော်ကို အသုံးပြုသည်။

ခေမာမိဖုရား၏အလှသည် သန်ခေါင်ယံတွင် လွန်စွာတည်ကြည်နေသော ရေကန်ပေါ်တွင် ထင်သော လပြည့် ဝန်းကဲ့သို့ ကြည်လင်အေးမြလှပသည့် သူမ၏ပါးပြင်များသည် ကြာပန်းနုနုဖတ်ဖတ် အပွင့်လေးများလို နူးညံ့နေပြီး သူမ၏မျက်ဝန်းများသည် အဖိုးတန်ရတနာကဲ့သို့ လင်းလက်တောက်ပြောင်လေသည်။ ဒါပေမယ့် သူမသည် ရုပ်ရည်ချောမောလှပခြင်းများအား မချီးမွမ်းတတ်သော မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမျှော်လိုချင်စိတ်မရှိခဲ့ပေ။

တစ်နေ့သော် အေးမြသော လေညှင်းများနှင့်ပြည့်စုံနေသော နံနက်ခင်းတစ်ခုတွင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ဆောက် လုပ် လှူဒါန်းထားသော ဝါးရုံတောကျောင်းသို့ ခေမာမိဖုရားကြီး ရောက်ရှိလာခဲ့လေသည်။ သစ်သီးပင်များနှင့် ပြည့်နှက်နေသော ဝါးရုံတောထဲတွင် ရှဉ့်ကလေးများ ကူကာသွားကာ နှင့်မြက်ခင်းများပေါ်တွင် အေးမြသော သစ်ပင်

ရိပ်များနှင့်သာယာလွန်းလှသည်။ ရေကြောပန်းများနှင့်ရေကန်ပြင်သည် လှပနေပြီး စံပယ်နံ့လေးများ လေထဲမှာ သင်းပြန့်နေတော့သည်။

Then Khema was drawn to a deep, clear voice coming from the preaching hall. It was unlike anything she had heard before. It sounded more beautiful than the singing of birds at the break of dawn. The voice was warm, relaxed and full of love and concern. Its words were words of wisdom.

Like a bee being attracted to a flower, Khema moved to the hall where the Buddha was preaching. As she did not want the Buddha to recognise her, she pulled her scarf down her face and sat at the back of the hall. What she did not know was that the Buddha knew who she was and what she was thinking.

With His psychic powers, the Buddha created an image of a most beautiful young lady about the age of sixteen standing by His side and fanning Him. Khema gasped in wonder at her beauty and rolled her eyes in admiration for her.

“Oh, look at her finely shaped nose, her mouth, her arms and fingers,” thought Khema. “With her perfect complexion, she looks like a fully bloomed flower in spring. She is far more beautiful than anyone I have ever seen, and is far, far more beautiful than I.”

ထိုအချိန်တွင် ကျောင်းအတွင်းဓမ္မာရုံထဲမှ ချိုသာနက်နဲပြီး ကြည်လင်သော မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသံသည် ခေမာ မိဖုရားအား စွဲဆောင်နေလေသည်။ ဒီလိုကြည်လင်အေးမြသော အသံမျိုး သူမတစ်ခါမှ မကြားဖူးပေ။ အာရုံတက်ချိန် ချိုမြသော ငှက်ကလေးများရဲ့ သီချင်းဆိုသံများထက် သာယာလှပေသည်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အသံတော်သည် နွေးထွေးခြင်း ငြိမ်သက်ခြင်း၊ ကရုဏာ မေတ္တာတော်တို့နှင့် ပြည့်နှက် နေပြီး စကားတော်တို့သည်လည်း လွန်စွာတန်ဖိုး ရှိသော စကားတော်များဖြစ်နေသည်။

ပျားပိတုန်းတို့ ပန်းဆီလာကြသလို ခေမာမိဖုရားသည် မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေသော ဓမ္မာရုံထဲသို့ ရောက်ရှိလာတော့သည်။ မြတ်စွာဘုရား သူမအားတွေ့သွားမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် မျက်နှာကို ပဝါနှင့်အသာအုပ်ကာ ဓမ္မာရုံနောက်နားမှ ဖူးမျှော်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားက သူမအား သိနှင့်ပြီးသားနှင့် သူမ၏အတွေးများကို သိနှင့် နေပြီးသားကို သူမ မသိရှာပေ။

မြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးတော်နှင့်အလွန်တရာမှ ချောမော လှပသော ဆယ့်ခြောက်နှစ်အရွယ် မင်းသမီး ပုံရိပ်လေးအား ဖန်းဆင်၍ မြတ်စွာဘုရား နံဘေးတွင် ယပ်တောင်ခပ်လျက် ခံစားနေလေသည်။ ခေမာလွန်စွာ မယုံနိုင်လောက်အောင် လှပသော သူမ၏ရုပ်အဆင်းကို အားကျငေးမောနေရတော့သည်။

“အို သူရဲ့သေသပ် ပြေပြစ်သောနှာတံလေး၊ သူရဲ့နှုတ်ခမ်းလေးတွေ၊ လက်မောင်း လက်ချောင်း လေးတွေ လှလိုက်တာ” ခေမာမိဖုရား အံ့ဩစွာတွေးလေသည်။ “သူမရဲ့ အသားအရည်၊ အရောင်အဆင်း ဝင်းဝါနေပြီး၊ ရာသီကျလို့ အစွမ်းကုန် လှပဖူးပွင့်နေသော ပန်းသဖွယ် လှနေလိုက်တာ။ ငါတစ်ခါမှ သူ့လောက်လှပတဲ့သူကို မမြင်ဖူး ဘူး၊ ငါ့ရဲ့အလှထက် သူမက ပိုလွန်ပြီးလှလိုက်တာ။

Just for the moment Khema thought her eyes were playing tricks on her. Did she see this young lady growing older? Oh yes. And the beauty was fading from this lovely creature. Soon wrinkles appeared on her face, and the smile on her lotus-like lips changed into a toothless grin. Her hair turned grey, then white. The limbs that were slender and strong became thin and feeble, and she fell on the floor. From a young lady, this image had changed into an eighty year old woman.

Khema saw this old woman die and rot until her bones turned to dust. She then realized that just like the lovely image, one day she too would grow old and die. All vanity of external beauty fell from her and she instantly understood the impermanance of the physical body and life.

She had attained Arahantship, and she entered into the Order of nuns after getting

King Bimbisara's consent. She ranked first in Insight amongst the other nuns.

ထိုအချိန်အခိုက်မှာဘဲ၊ ခေမာမျက်လုံးများ ခေမာအား လှည့်စားနေသဖွယ် ခံစားလိုက်ရသည်။ "ဒီလှပ နနယ်သော မင်းသမီးလေး အိုလာလေသလား။ ဟုတ်တယ်၊ သူမရဲ့အလှအပ သူမဆီကနေ တဖြည်းဖြည်း လွင့်ပါးလာနေပြီ၊ မျက်နှာတွင် အရေများတွန့်လာကာ ကြာဖူးလိုနှုတ်ခမ်းများ အပြိုးများ တဖြည်းဖြည်း သွားကျိုးများ နှင့်အိုစာလာလေသည်။ ဆံပင်များလည်း တဖြေးဖြေး ဖြူလာကာ တစ်ခေါင်းလုံးဖြူကုန်လေပြီ။ အရင်က သန်မာပြီး ပြေပြစ်လှပသော ခြေလက်များသည်လည်း ပိန်ချိုး အားယုတ်လာပြီး ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် လဲပြိုသွားလေသည်။ ငယ်ရွယ်သော အသွင်ကနေ မျက်စိရှေ့တွင် အသက်ရှစ်ဆယ်အရွယ် အဖွားအိုသို့ ပြောင်းသွားလေတော့သည်။

ထိုအဖွားအို နောက်ဆုံးတွင် ဆုံးပါးကာ သူမအရိုးများ မြေမှုံဖြစ်သည်အထိ ခေမာမြင်တွေ့လိုက်ရသည်။ ထိုတွင်ခေမာသည် သူမ၏ ယခုလှပနေသော အသွင်သည် တစ်နေ့တွင် ထိုကဲ့သို့ အိုမင်း ယိုယွင်းကာ သေဆုံး အဆုံးသတ်ရမည်ဟု အသိတရားဝင်လာလေတော့သည်။ သူမ၏ အပြင်ပန်း အလှဂုဏ်နှင့်အလှမာန်များ ကွာကျလာကာ ဒီခန္ဓာများနှင့်ဘဝများရဲ့မမြဲသော သဘောတရားများကို ချက်ချင်း သဘောပေါက်သွားခဲ့သည်။

ခေမာမိဖုရားကျွတ်တန်းဝင်ကာ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလေတော့သည်။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးရဲ့ ခွင့်ပြုချက် နှင့်ဘိက္ခုနီ သာသနာ့ဘောင်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လေသည်။ ဉာဏ်တော်ကြီးပြီး ထိုးထွင်းဉာဏ်အရာတွင် သူမတေဒ်ရခဲ့လေသည်။

